

Abstrakt:

Východiska: V posledních letech, s rozvojem masmédií, se objevují nově vznikající pojmy, často také označované jako „novodobé“ závislosti. Konkrétně pojem orthorexia nervosa s nímž přišel již v roce 1997 americký lékař Steven Bratman, dnes vzbuzuje zájem mezi mnoha odborníky. Mnozí z nich diskutují nad tím, zda tento pojem zařadit mezi poruchy příjmu potravy či jiné poruchy a nebo mu dát samostatné místo v klasifikačních systémech. Ortorexie však vykazuje mnoho podobností se závislostním chováním a to je také důvod proč jsem si vybrala toto téma bakalářské práce.

Cíl: Má práce se vlastně zaměřuje na popis problematiky ortorexie z pohledu závislostního chování. Klade si za úkol zmapovat podobné etiopatogenetické mechanismy, které se podílí na vzniku obou poruch. Výzkumným cílem je tedy popsat podobnosti mezi ortorexií a závislostním chováním se zaměřením na rizikové faktory z bio-psycho-sociálního pohledu. Práce se mimo jiné zabývá shledáním podobností v průběhu, diagnostice a léčbě nemoci. Sledovány jsou zejména biologické, psychologické a sociální faktory související s výše jmenovaným rizikovým chováním s důrazem na rodinné prostředí.

Metody: Vzhledem k volbě případové studie, vychází práce z metod kvalitativního výzkumu. Výzkumný soubor tvoří jedna respondentka, která se s danou problematikou potýká, výběr byl tedy cílený dle mnou zvolených kritérií. Sběr dat byl prováděn nestrukturovaným rozhovorem. Z části byl proveden i specifický tzv. nativní rozhovor, kdy měla klientka možnost vyprávět svůj příběh volně bez mého zásahu. Následně byl zbytek dat získáván a upřesňován prostřednictvím emailu. Data jsou následně zpracovávána a interpretována s použitím odborné literatury.

Výsledky: Díky volbě případové studie, je možnost komplexně nahlédnout na danou problematiku a shledat významné biologické, psychologické a sociální faktory, které podminili výskyt poruchy. Mohu říci, že výsledky mého šetření korespondují s teoretickými poznatky provedených výzkumů. Výsledky odpovídají na stanovené cíle a poukazují na to, že etiopatogenetické mechanismy vzniku závislosti nesou významné podobnosti s mechanismy vzniku ortorexie. Rovněž i průběh a diagnostika ortorexie se ve velkém shodují se závislostními poruchami. Tím se dá říci, že i léčebné intervence nejsou příliš rozdílné. Ke vzniku závislosti a ortorexie tedy přispívají výrazné povahové rysy a dále nedostatky z období raného vývoje, zejména nenaplnění dětských potřeb. Pokud chybí významné protektivní faktory je vyšší riziko vzniku patologického chování.

Závěr: Práce poukazuje na nově se vyskytující problematiku a dává impuls k provedení dalších výzkumů na toto téma. Upozorňuje mimo jiné na potřebu časně diagnostiky a na podporu protektivních faktorů, které mohou zamezit vzniku závislosti či jiného rizikového chování. Práce tedy spojuje problematiku poruch příjmu potravy s problematikou závislosti na základě teoretického ukotvení a rovněž je spojována i s pojem novodobých behaviorálních závislostí. Závěr práce se věnuje mimo jiné i doporučení uplatnění adiktologů u diagnostiky a intervence poruch příjmu potravy.

Klíčová slova: ortorexie – zdravá výživa – závislost na procesech – chronická nemoc – rizikové faktory